

Svar på fullmäktigemotionen Renare Borgå å för Borgåborna

Tillstånds- och tillsynsnämnden 04.03.2025
2555/10.03.01.00.00/2024

Beredning och tilläggsuppgifter:
miljövårdschef Jesse Methers jesse.mether@borga.fi,
miljövårdsinspektör Sanna Tarmi sanna.tarmi2@borga.fi

Fullmäktigeledamot Sirpa Hanskas motionen föreslås att det bildas en arbetsgrupp som leds av miljöchefen för att utreda hur vattenkvaliteten i Borgå å kan förbättras. Gruppen skulle kunna bestå av tjänstemän och politiska beslutsfattare. NTM-centralen i Tavastland och Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å kunde bjudas in till arbetsgruppen.

I motionen föreslås följande motiveringar:

Nu är det redan hög tid att arbeta för Borgå å. Redan i min tidiga barndom på 1950-talet hörde jag talas om att det rinner avloppsvatten från Lahtis stad ut i Borgå å. Detta gäller ju ännu i dag. Lahtis, som valdes till Europas miljöstad redan år 2021, det är en av Borgå ås största föroreningskällor. Längs ån finns det också många andra reningsverk av olika slag och på olika nivåer samt avstjälningsplatser, därifrån det läcker ut föroreningar. År 2023 uppgick den totala mängden avloppsvatten till 14.13568 m³ vilket betyder en ökning jämfört med tidigare år. Även totalmängderna fosfor, kväve, BOD₇atu, ammonium, COD och fasta partiklar har ökat i förhållande till tidigare år.

Tillstånds- och tillsynsnämnden får en rapport som överensstämmer med det kontrollprogram som Ramboll Analytics Oy (2015) har genomfört. Från och med juli 2023 började man genomföra övervakningen i enlighet med det nya kontrollprogrammet (kontrollprogram godkänt av NTM-centralen i Tavastland för åren 2023–2030, beslut HAMELY/262/07.00/2010, 20.3.2023). Nämnden får rapporten endast för kännedom, varvid den också antecknas i protokollet som delgiven. I år uppmanades miljöchefen att ställa frågor om rening av avloppsvattnet i Lahtis–Nastola. Rambolls rapporter är inte gratis och saknar rekommendationer om att förbättra vattenkvaliteten. Nu från ord till handling: en ren Borgå å som Borgåborna kan dra full nytta av.

Svar på motionen

År 2018 bildades delegationen för Borgå å, vars syfte är att främja en förbättring av Borgå ås avrinningsområdes och vattendragens tillstånd. Delegationen för Borgå å har för åren 2019–2029 utarbetat ett åtgärdsprogram för en mera levande Borgå å, där man går igenom praktiska åtgärder för att förbättra Borgå ås tillstånd. Delegationens verksamhet koordineras av Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å, och i delegationen är myndigheterna, kommunerna, vattenverken, energibolagen, industrin, fiskeområdena, naturskydds- och lantbruksorganisationerna samt dikningssammanslutningarna och tjänsteleverantörerna i regionen representerade. I delegationen finns

också representanter för Borgå stads olika sektorer samt vattenverket. I delegationen kan alla parter eller personer som har en koppling till och som är intresserade av Borgå å delta. Vid delegationens senaste möte 28.11.2024 gick man igenom läget i fråga om hur åtgärdsprogrammet framskrider och gällande Borgå ås nuvarande tillstånd samt under beredning varande och pågående projekt liksom andra centrala åtgärder. För att förbättra Borgå ås tillstånd pågår flera olika projekthelheter (bland annat projektet Vesistötalkkari, projektet för restaurering av Isojärvi avrinningsområde, en förstudie om vattenhanteringen i Borgå ås avrinningsområde, åtgärdena i programmet Helmi), och bland annat ett stort LIFE-projekt som ska förbättra Borgå ås tillstånd i praktiken är under beredning. Borgå ås biota (flora och fauna) utvecklas hela tiden mot det bättre, och det har skett stora förbättringar också i vattenkvaliteten. Det är ändå viktigt att minska den diffusa belastningen (jord- och skogsbruket) om man vill minska belastningen av fasta partiklar och näringsämnen som transporteras i Borgå å.

Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å utför nuförtiden obligatorisk kontroll av vattnets kvalitet och obligatorisk fiskerikontroll i Borgå å. Dessa kontrollrapporter är offentliga och finns tillgängliga hos föreningen. Man kan också höra efter hos föreningen för att få annan information om Borgå ås tillstånd och om framtidsplaner.

Bilaga: Fullmäktigemotion

Tillstånds- och tillsynsnämnden föreslår stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på motionen och sända svaret till stadsfullmäktige som kännedom.